

המעין

בתוכן:

3	... .. "ועל המדינות בו יאמר" ... / העורך
	על שירת בנות בסעודת שבת בנוכחות המחנכים – שו"ת /
5	... .. הרב עובדיה יוסף זצ"ל
8	... .. דעת תורה של המהרש"ם בעניין היתר המכירה / הרב יהושע בן-מאיר.
12	... .. מכירת הקרקעות לקראת שמיטת תשע"ה / הרב זאב וייטמן
21	... .. "חרב איש באחיו" במלחמת העולם הראשונה / הרב אוריאל בנר
	המפה המורחבת של ארץ ישראל לעניין ישוב הארץ /
33	... .. הרב ישעיה שטיינברגר
47	... .. "עד שירצה את חברו" – בין מחילה להתפייסות / הרב מאיר בראלי
59	... .. היתר שימוש באינטרנט אלחוטי של שכנים / הרב יצחק רונס
	מהי הכוונה הנדרשת כדי לצאת ידי חובת מצות סוכה? /
66	... .. הרב אבישי גרינצייג
69	... .. שקילתה של מצות סוכה כנגד כל המצוות / פרופ' נחום מאיר ברונזניק
74	... .. תרתי דסתרי בהכשר סוכה / שמעון קלמן
	תגובות והערות
	בעניין שיטת הרמב"ן שחובה מדאורייתא להימנע מטירחה בשבת /
91	... .. הרב ד"ר איתם הנקין; מחבר הספר "אורחותיך למדני"; הרב יעקב אריאל
96	... .. הוספה בעניין שיטת בעל ספר התרומה בשמיטה / הרב יעקב אפשטיין
	תגובה להערות הרב וייטמן על לקט מפקי הרב אלישיב זצ"ל בענייני שמיטה /
97	... .. הרב מרדכי עמנואל; הרב זאב וייטמן
101	... .. נתקבלו במערכת / הרב יואל קטן
II	... .. תקציר המאמרים באנגלית

מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

בס"ד, תשרי תשע"ה • כרך נה, גליון א [211]

מכון שלמה אומן
מכון מחקר תורני

סמוך לאחר הדפסת הגיליון הקודם (גיל' 210, תמוז תשע"ד)
שבו נכתבה תפילה לחזרתם לשלום של שלושת הנערים החטופים,
נודע על מציאת גופותיהם, ה' יקום דמם.

גיליון זה של 'המעין' מוקדש לעילוי נשמותיהם
של שכננו

הקדוש **יעקב נפתלי פרנקל** מנוף אילון

ושל שני חבריו הקדושים

גיל-עד מיכאל שאער מטלמון

אייל יפרח מאלעד

תנצב"ה

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

בנחמת ציון וירושלים ינוחמו בני המשפחות שיח'
שקידשו את השם ברבים
וקירבו את לבבות עם ישראל לאביהם שבשמים.

ישיבת שעלבים

הרבנים והתלמידים, ההנהלה והצוות

מכון שלמה אומן

ההנהלה, החוקרים ומערכת 'המעין'

“ועל המדינות בו יאמר...”

כתב רבי אלעזר בעל הרוקח בפירושו על הסידור (סי' קלג): “על המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום. על כל מדינה ומדינה בו, בראש השנה יאמר איזו לחרב – שיהרגו אותם, ואיזו לשלום – שלא יבוא עליהם חרב, איזו לרעב – שתמות ברעב, ואיזו לשובע – שיהיה בה שובע, על עיר אחת ימטיר ועל עיר אחת לא ימטיר...”

בימים טרופים אלו אנו רואים בבירור בעיני בשר מה שבימים כתיקונם רואים רק בעיני הלב ואחר השתדלות מרובה – שלב מלכים ושרים ביד ה', ושהיציבות והביטחון בכל העולם ניצבים על כרעי תרנגולת, וכפופים לחלוטין לרצון ה'. מלכויות מתגרות זו בזו, חברות של ליסטים מפילות ממלכות ומשנות סדרי עולם, כך שפלא הקיום של עם ישראל 'ככבשה בין שבעים זאבים' בולט יותר ויותר על רקע אירועי החודשים האחרונים. בתוך ארץ הקודש וסביבה, בעם ישראל לפזורותיו ובעולם כולו, האביב הכלכלי והמדיני שצפינו בו הולך ונהפך לסתיו טורדני, ומי יודע מה צופן לנו העתיד. העולם כולו משנה את פניו מול עינינו 'בשידור חי' – ואין ספק שהכל לטובה ולברכה בעזרת ה'. על כך אומר המדרש (מובא בילקוט שמעוני האזינו רמז תתקמב): 'בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבולות עמים למספר בני ישראל' – כשהנחיל הקדוש ברוך הוא העולם לאומות העולם פירש תחומן לכל אומה ואומה כדי שלא יהו מעורבבין וכדי שלא יכנסו לארץ ישראל, שנאמר יצב גבולות עמים. וכשכמה אומות מנסות בכל זאת ליצאת מהסדר העולמי האלוקי ולהזיק לישראל ולארצו – יש צורך להחזיר אותן אל הסדר, וזה מה שעשו חיילי צה"ל במבצע 'צוק איתן', שבעוז ובגבורה ובהתרוממות רוח הכו בעזרת אלוקי מערכות ישראל בראשו של הנחש העזתי, ועוד ידם נטויה בעזהי"ת.

זמן 'אלולי' התחיל לאחרונה בתגיגה של אלפי צעירים שהתחילו את שנת לימודם במאות ישיבות ומדרשות מכל הסוגים והגוונים בכל רחבי הארץ, אשרינו שזכינו לכך. ויהי רצון שהאחדות ושיתוף הפעולה בין כל חלקי העם שראינו בתקופת הלחימה יקרינו על השנה כולה, שהפערים יצטמצמו ושיתוף

הפעולה יגדל ויתחזק, בעם ישראל בכלל – ובין שומרי התורה לגווניםם בפרט.

החוברת הגדושה שלפניכם מציגה מגוון של מאמרים וחיידושי תורה, כשברקע שנת השמיטה על מצוותיה וחיוביה. נתכבדנו בתשובה מקורית מאת מרן הגר"ע יוסף זצ"ל לקראת מלאת שנה לפטירתו, ושמנו אותו עטרה לראש הגיליון. תנצב"ה. מאמר אחד מזכיר את פרוץ מלחמת העולם הראשונה בימים אלו לפני מאה שנים בדיוק ומשמעותה ההלכתית בהיבט כואב מסוים, אחר דן בגבולות הארץ בהווה ובעתיד, אחרים בדיני מחילה ובדיני גזילה, בכונה הדרושה בקיום מצות הישיבה בסוכה ובחשיבות מצות סוכה כנגד שאר המצוות, מאמר גדול עוסק צירוף היתרים הסותרים זה את זה לצורך הכשרת הסוכה, ועוד. נתכבדנו גם בתשובות חשובות למאמרים ב'המעין' הקודם, בהן אחת מהגאון האלמוני מלונדון שליט"א, הידוע רק על שם סדרת ספריו "אורחותיך למדני", ואלו הם רק חלק קטן מעשרות המאמרים הטובים והראויים שמחכים לתורם על שולחן המערכת לזכות ולראות את אור הדפוס.

בשורות טובות, כתיבה וחתימה טובה לכל מנויי 'המעין' וקוראיו.

יואל קטן ומערכת 'המעין'